

אחריות נושאי משרה בתאגיד דצמבר 2013

עו"ד רון גזית
שותף מייסד

למה כדאי לציית לרגולציה של איכות סביבה?

1. מוניטין חיובי למפעל
2. מניעת הליכים פליליים נגד החברה ומנהליה. התוצאה האפשרית: קנסות על החברה, וקנסות על המנהלים, עונשי מאסר ואובדן רישיון עסק
3. הליכים אזרחיים: תביעות נגזרות וייצוגיות יכולות לגרום להשלכה פיננסית משמעותית
4. קשיים בקבלת אשראי בנקאי מבחינת עלות/ תועלת ניתן וכדאי למנוע כל אלה על ידי התארגנות מראש

**”חלק נכבד מהעבירות שעניינן איכות הסביבה,
הן עבירות של אחריות קפידה כמשמעה בסעיף
22 לחוק העונשין, התשל”ז-1977. דומני, ואומר
את הדברים בזהירות, כי אין לך תחום בו בעלי
משרה בתאגיד חשופים לעבירות של אחריות
קפידה, כמו תחום איכות הסביבה”***

***רע”פ 8487/11 חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע”מ נ’ מדינת
ישראל המשרד לאיכות הסביבה תק- על 2012 (4) 2296**

מי ייחשב לנושא משרה?

חוק החברות:

"נושא משרה" - מנהל כללי, מנהל עסקים ראשי, משנה למנהל כללי, סגן מנהל כללי, כל ממלא תפקיד כאמור בחברה אף אם תוארו שונה, וכן דירקטור, או מנהל הכפוף במישרין למנהל הכללי;

חוק אוויר נקי (כדוגמא לחוקי איכות סביבה)

"נושא משרה בתאגיד" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר בתאגיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו נעברה העבירה, וכן דירקטור לעניין עבירה כאמור בסעיף

63(א).

סיכום ביניים

1. האחריות על נושא משרה שהוא :

א. מנכ"ל

ב. עובד מנהלי בכיר האחראי על העניין הנדון

(סמנכ"ל איכות סביבה למשל)

2. אחריות קפידה – התביעה לא צריכה להוכיח כוונה

ואפילו לא רשלנות . המבחן היחיד הוא מבחן

התוצאה.

3. הנטל להראות שאינו אשם מוטל על נושא המשרה.

צריך להוכיח :

3.1 שלא ידע על ביצוע העבירה ("עצימת עיניים

לא עוזרת").

3.2 נקט בכל האמצעים הסבירים כדי למנוע או

להפסיק את המעשה האסור.

חובת הזהירות

על נושא משרה (כולל דירקטורים) לוודא:

1. כי ביקש וקיבל כל אינפורמציה רלוונטית.
2. כי החברה התייעצה עם מומחים בתחום מומחי איכות סביבה, עורכי דין וכו'.
3. כי נקט בכל האמצעים הסבירים שנושא משרה אחר במעמדו היה נוקט.
4. כי פעילויותיו כאמור בסעיפים 1-3 לעיל יתועדו (פרוטוקולים חוות דעת וכיוב').

שיפוי

תנאים לשיפוי :

1. שייקבעו בתקנון החברה (לא מספיקה החלטת דירקטוריון או אפילו אסיפה כללית)
2. כספי השיפוי משולמים כנגד :
 - 2.1 פסק דין נגד נושא המשרה.
 - 2.2 הוצאות התדיינות סבירות ובלבד שהחקירה הפלילית הסתיימה ללא כתב אישום בו הורשע.

2.3 בעבירות איכות הסביבה יש חריג:

2.3.1 מותר להשתתף בעלויות הגנה בהליך
פלילי בעבירות קפידה (עבירות איכות
סביבה) גם אם הסתיימו בהרשעה.

3. החברה לא יכולה להחזיר או להשתתף בקנסות
שהוטלו על נושא המשרה.

דרכי התמודדות

מד"י נ' יוניליוור מ – 2009

החברה והמנכ"לים זוכו מעבירת שפיכת זיהומי בוצה
ופסולת לרשות הרבים.

הנימוק:

"מערכת הניהול הסביבתי של נאשמת 1 נסקרה
ונבחנה על ידי המכון לבקרה ואיכות ונמצאה
מתאימה לדרישות התקן ISO14001. במפעלה של
הנאשמת 1 בוצעו הדרכות בנושא איכות הסביבה
במועדים השונים בהם נכחו עובדים שונים".

תכנית אכיפה פנימית

כלי ניהולי אפקטיבי ליישום הוראות חוק ודרישות רגולטוריות

- "תפור למידותיה" של החברה
- דינמי ועדכני
- השרשת המסר בחברה
- בקרה פנימית ותיעוד

תודה על ההקשבה והמשך יום עיון נעים

